

Petri Nurminen
Jutinkatu 14 B 15
29200 Harjavalta

1/4

KANTELU

Pyysitte oikeuskanslerille osoittamassanne kirjoituksessa tutkimaan, onko Luvian ja Mynämäen kunnissa rikottu vuosien 2007 - 2008 aikana lasten päivähoidosta annetun asetuksen säännöksiä perhepäivähoidon ryhmäkoosta.

SELVITYS

Länsi-Suomen lääninhallitus on hankkinut pyynnöstäni Luvian ja Mynämäen kunnan sosiaalilautakuntien selvitykset asiasta ja on antanut asiassa lausuntonsa.

Lausunnot ja selvitykset oheistetaan tiedoksenne.

RATKAISU

Oikeusohjeet

Lasten päivähoidosta annetun lain (jäljempänä päivähoitolaki) 1 §:n 1 momentin (451/1990) mukaan lasten päivähoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Päivähoitolain 1 §:n 2 momentin mukaan päiväkotihoidoa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi. Lain 1 §:n 2 momentin mukaan perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi.

Päivähoidon tavoitteena on päivähoitolain 2 a §:n mukaan tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävissä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö.

Päivähoitolain 11 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen (jäljempänä päivähoitoasetus) 8 §:n mukaan perhepäiväkodissa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää lasta mukaan luettuina perhepäivähoitajan omat lapset, jotka eivät vielä ole perusopetuksen piirissä. Lisäksi voidaan hoitaa yhtä perusopetuslain mukaista esiopetusta saavaa lasta, perusopetuksen aloittanutta lasta tai sellaista kunnan järjestämässä osapäivähoidossa olevaa lasta, joka aloittaa perusopetuksen toimintavuotta seuraavana vuonna.

Arviointia

Luvian kunnan selvityksen mukaan ryhmäkoon ylitykset ovat joinakin päivinä ylittyneet tilanteissa, joissa lapsi on tuotu päivähoitoon sovitusta poiketen vanhempien työhön liittyvistä syistä. Ryhmäkoko on voinut joinain päivinä ylittyä myös hoitohenkilökunnan poissaolojen ja varahoidon puutteellisen järjestelyn takia.

Mynämäen kunnan selvityksen mukaan kunnassa on kolme ryhmäperhepäiväkotiä. Selvityksen mukaan kahdessa ryhmäperhepäiväkodissa lain mukainen 12 lapsen ryhmäkoko on muutaman kerran ylittynyt neljällä lapsella. Lapsia on kuitenkin aina ollut enintään neljä per hoitaja eli perhepäivähoidon suhdeluvun mukainen määrä.

Sekä Luvian että Mynämäen kunnassa on selvitysten mukaan vuosina 2007 – 2008 tehty uusia järjestelyjä päivähoidon organisoimiseksi.

Luvian kunnassa on elokuussa 2007 palkattu uusi työntekijä päiväkotiin varahoidon järjestämiseksi. Saman vuoden elokuussa kunnassa aloitti uusi yksityinen päiväkotia, jossa oli 14 hoitopaikkaa. Vanhemmille on mahdollistettu hakeutumista yksityiseen hoitoon maksamalla yksityisen hoidon kuntalisää. Syksyllä 2008 päiväkotia laajensi toimintaansa lisäämällä hoitopaikkojen määrää 30:een. Vuoden 2008 aikana kuntaan on lisäksi palkattu kaksi uutta perhepäivähoitajaa. Luvian kunta myös laajentaa kunnallista päiväkotiaan siten, että päiväkodin laajenusrakentaminen alkaa vuonna 2009 ja päiväkotia otetaan käyttöön vuonna 2010. Kunnassa on myös varauduttu ostamaan vuoropäivähoitoa Porin kaupungista. Luvian kunta on ilmoittanut pyrkivänsä pitämään näillä toimenpiteillä ryhmäkoot jatkossa lainmukaisina.

Mynämäen kunnassa valmistui syksyllä 2008 uusi päiväkotia, jossa on 63 hoitopaikkaa. Tällöin yksi ryhmäperhepäiväkotia lopetettiin ja vuorohoito siirrettiin päiväkotia. Toinen ryhmäperhepäiväkotia muutettiin kahden hoitajan ryhmäperhepäiväkodiksi. Kolmas ryhmäperhepäiväkotia jatkoi kuten aiemmin.

Länsi-Suomen lääninhallitukselta 25.8.2009 saamamme tiedon mukaan sinne ei ole tullut soittoja tai kanteluja ongelmista päivähoitossa Luvian ja Mynämäen kunnissa. Lääninhallitus on lausunnossaan ilmoittanut edelleenkin seuraavansa Luvian ja Mynämäen kuntien perhepäivähoidon ryhmäkokojen noudattamista.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Selvitysten mukaan sekä Luvian että Mynämäen kunnassa on joinain päivinä vuosien 2007 - 2008 aikana rikottu päivähoitoasetuksen perhepäivähoidon ryhmäkoosta annettuja säädöksiä. Ryhmäkoon ylittämiset ovat johtuneet yllättävästä hoidontarpeesta ja hoitohenkilökunnan poissaoloista.

Päivähoitoasetus ei kuitenkaan mahdollista perhepäivähoidossa suhdeluvuista poikkeamista edes tilapäisesti. Asetusta tulee siten noudattaa sekä ryhmiä perustettaessa että tilapäisissä hoitojärjestelyissä. Päivähoitoasetuksen mukaan ryhmäperhepäivähoidossa ei myöskään ole mahdollista hoitaa samanaikaisesti enempää kuin 12 lasta riippumatta hoitajien määrästä. Ryhmäkoko ei siis ole mahdollista kasvattaa hoitajien määrää lisäämällä. Erityisesti tulee ottaa huomioon, että asetuksen säännös lapsiryhmän koosta on perhepäivähoidossa tiukempi kuin päiväkotihoidossa. Poikkeamaa lasten määrään keskimääräisten hoitopäivien vähäisyyden vuoksi ei ole mahdollista tehdä.

Henkilöstön määrän mitoituksessa tulee varautua etukäteen henkilöstön poissaoloihin sairaus- ja vuosilomien sekä esimerkiksi koulutukseen osallistumisten vuoksi. Suhdeluvusta poikkeaminen ei näiden syiden perusteella ole asetuksen mukaan mahdollista. Saman päivän aikana tapahtuviin yllättäviin poissaoloihin tulee pyrkiä saamaan sijainen mahdollisimman pian. Jotta henkilökunnan poissaolot eivät vaikuta päivähoiton toimivuuteen ja tasoon, kunnan on huolehdittava siitä, että perhepäivähoitajilla on sairausloman, vuosiloman tai muun poissaolon aikana toimiva varahoitojärjestelmä ja kunnassa on tätä tarkoitusta varten riittävät sijaismäärärahat. Hyvän hoidon turvaamiseksi ja lasten turvallisuuden takaamiseksi ei lapsiryhmien koko saa ylittää päivähoitoasetuksessa mainittuja ryhmäkokoja.

Ryhmäkoko rajoittavien normien tarkoituksena on lapsen edun toteuttaminen turvaamalla laadukas hoito. Jos lapsiryhmä on liian suuri, hoitohenkilökunnalla ei ole mahdollisuutta taata lasten turvallisuutta. Kunnan, työnantajien tai vanhempien intressit ovat tällöin lapsen etuun nähden toissijaisia. Kyse on heikomman osapuolen suojaamisesta ja tästäkin syystä normit ovat ehdottomia. Kunnan ei tulekaan hoitohenkilökunnan poissaolon vuoksi osoittaa lapselle sellaista varahoitopaikkaa, jossa ryhmäkoko tämän vuoksi muodostuisi sallittua suuremmaksi. Mikäli taas lasta ollaan tuomassa hoitoon sovituista hoitoajoista poiketen ja sen seurauksena suurin sallittu ryhmäkoko ylittyisi, ei lasta saa ottaa vastaan päivähoitoon.

Sosiaalihuoltolain 3 §:n 2 momentin mukaan läänin alueella sosiaalihuollon, mukaan lukien lasten päivähoito, suunnittelu, valvonta ja ohjaus kuuluvat lääninhallitukselle. Ottaen huomioon edellä kerrotut Luvian ja Mynämäen kuntien päivähoiton kehittämiseen pyrkivät järjestelyt ja Länsi-Suomen lääninhallituksen toimenpiteet pidän kuitenkin riittävänä, että kiinnitän Luvian ja Mynämäen kunnanhallitusten huomiota päivähoitolain- ja asetuksen noudattamiseen.

Lähetän tässä tarkoituksessa jäljennöksen päätöksestäni Luvian ja Mynämäen kunnanhallituksille tiedoksi. Lähetän tämän päätökseni tiedoksi myös Länsi-Suomen lääninhallitukselle.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Ruuskanen